

Давхар үр ашгийн төслийн үйл ажиллагаа  
болон хийн галлагаатай усан халаалтын  
зуух нэвтрүүлэх

2021 он 2-р сар

Хилийн чанад дахь байгаль орчны хамтын  
ажиллагааны төв (ОЕСС)

# Гарчиг



1. Давхар үр ашгийн төслийн талаарх ойлголт
2. Нүүрсэн галлагаатай халаалтын зуухыг сайжруулах
3. УБ хотын нүүрсэн галлагаатай зуухнуудыг шинэчлэх зорилт
4. Хийн галлагаатай халаалтын зуух нэвтрүүлэх
5. Цаашдын зорилт

# 1. Давхар үр ашгийн төслийн талаар

$(CO_2 + \alpha)$  нэг зэрэг багасгана

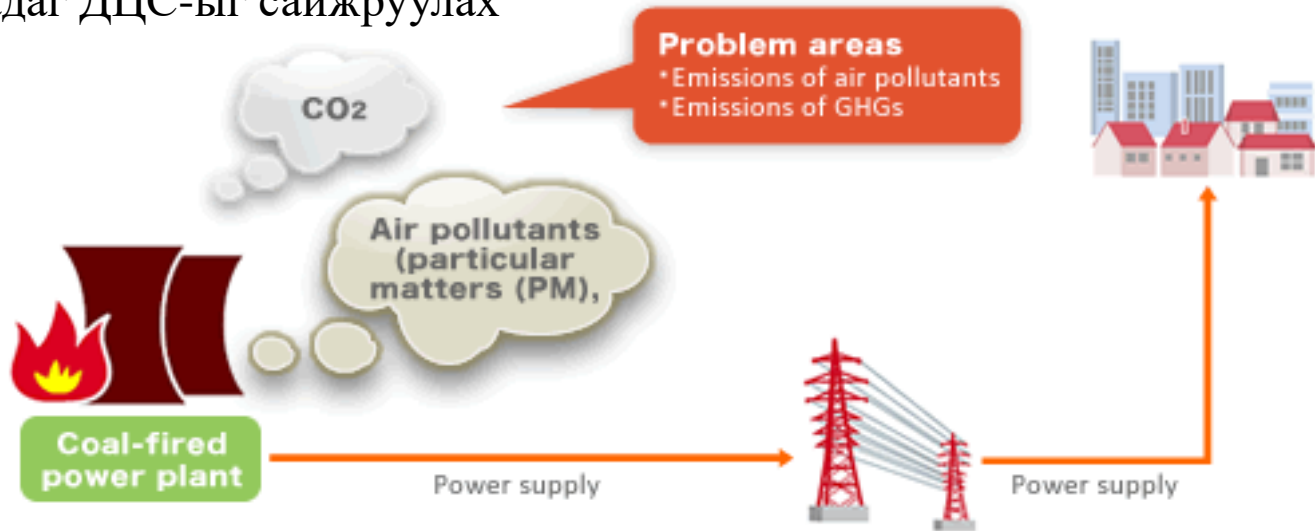
Давхар үр ашиг гэдэг нь доорх зүйлүүдийг нэгэн зэрэг гүйцэтгэх зорилготой.

- (1) Японы технологийг ашиглан  $CO_2$ -ын ялгаралтыг бууруулах
- (2) Үүний зэрэгцээ тухайн улсад нэн тулгамдаж буй асуудал (агаарын бохирдол, автозамын түгжрэл гэх мэт)-ыг шийдвэрлэх
- (3) Эдгээр арга хэмжээнүүдээр дамжуулан тухайн орны уур амьсгалын өөрчлөлтийн эсрэг арга хэмжээ, тогтвортой хөгжлийг хэрэгжүүлэхэд хувь нэмрээ оруулах болно.

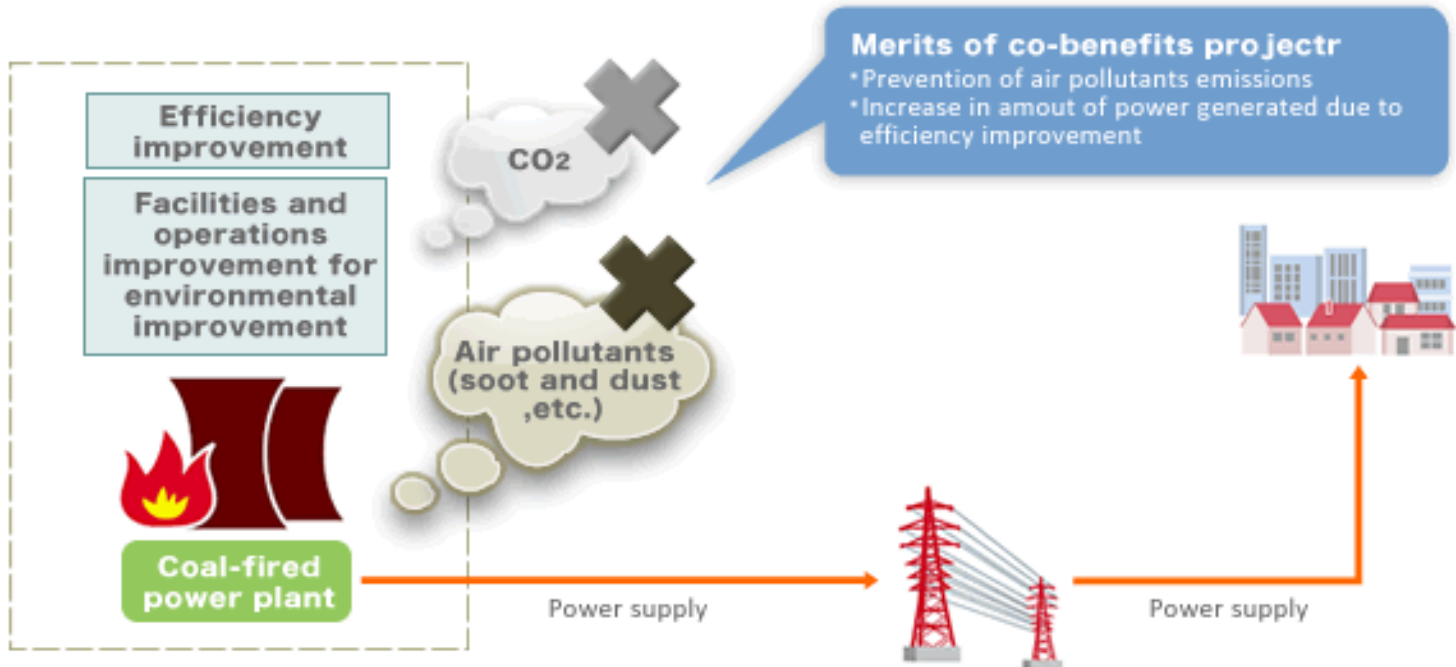
# 1. Давхар үр ашгийн төслийн жишээ

Нүүрсээр галладаг ДЦС-ыг сайжруулах

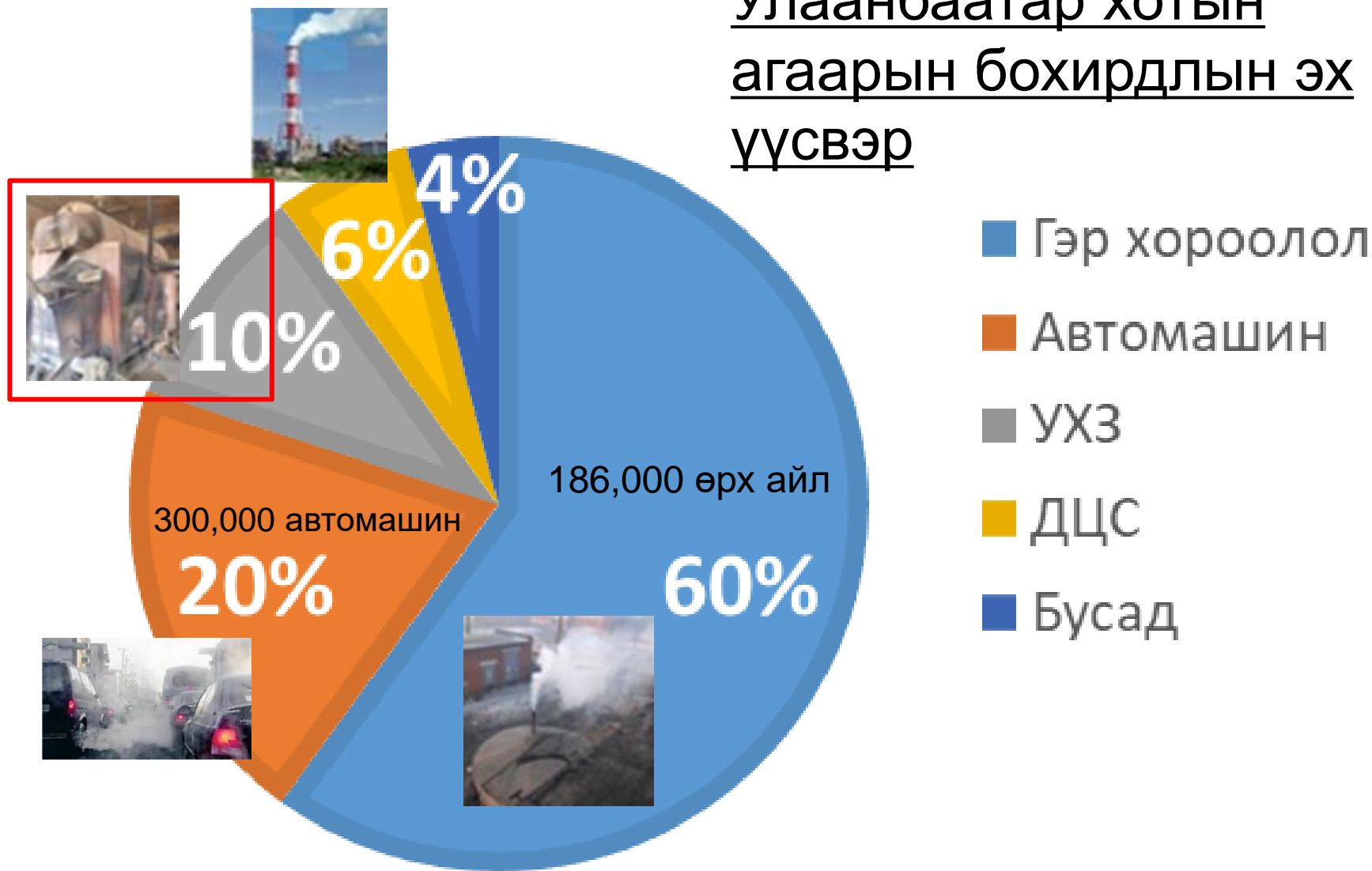
Өмнө



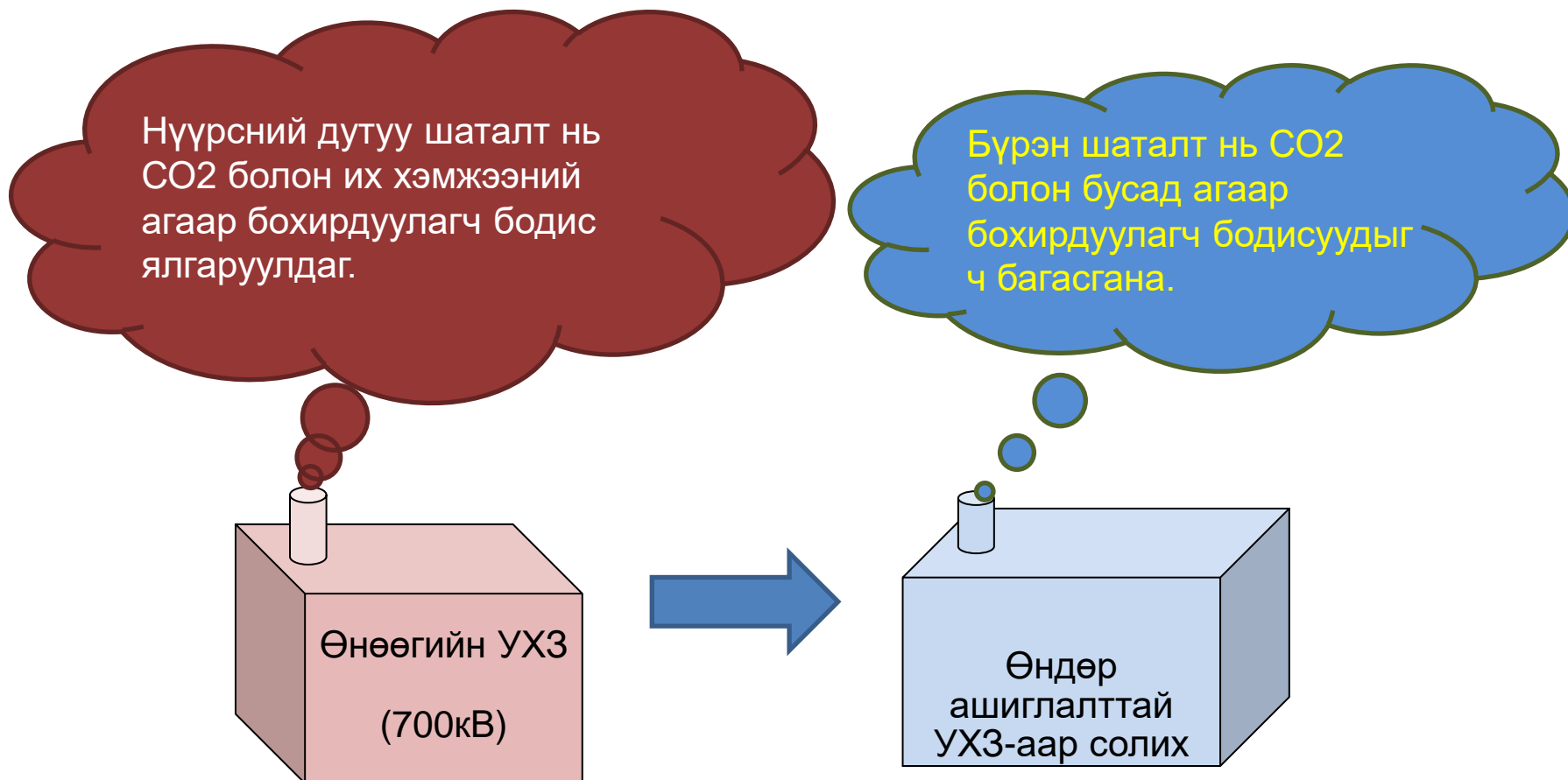
Дараа



## 2. Нүүрсэн галлагаатай халаалтын зуухыг сайжруулах



## 2. Нүүрсэн галлагаатай халаалтын зуухыг сайжруулах



## 2. Нүүрсэн галлагаатай халаалтын зуухыг сайжруулах

УХЗ суурилуулсан газар: СХД-ийн 65-р сургууль



Сайжруулахын өмнөх УХЗ



Сайжруулсан УХЗ  
(МУНТ-3)

## 2. Нүүрсэн галлагаатай халаалтын зуухыг сайжруулах

### УХЗ-ыг сайжруулснаар гарах давхар үр ашиг

CO<sub>2</sub>: 28%

NO<sub>x</sub>: 76%

SO<sub>x</sub>: 28%

CO: 89%

Тоос: 59%



(Сайжруулахын өмнөх УХЗ-тай харьцуулахад)

2017 оноос хойших зорилт:

- УХЗ-ны зах зээлд нэвтрэх чадвар (баримжаа тоо авах )
- УХЗ-ыг түгээх (татаасаар хэрэгжүүлэх зэрэг)



### 3. УБ хотын нүүрсэн галлагаатай зуухнуудыг шинэчлэх зорилт



#### Засгийн газрын 62-р тогтоол (2018.02)

- 2019 оны 5 сараас хотын бүх зууханд түүхий нүүрс хэрэглэхийг хориглож, зөвхөн сайжруулсан түлш хэрэглэх
- Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлгүй УХЗ эзэмшигчийн 100 кВ-аас доош хүчин чадал бүхий УХЗ-ыг цахилгаан болон хийн халаалтанд шилжүүлэх
- Шилжүүлэх боломжгүй УХЗ-ыг хариуцаж буй компани нь холбогдох газартай гэрээ байгуулж, сайжруулсан түлш хэрэглэхийг зөвшөөрөх
- Зөвшөөрөлтэй компанийн эзэмшиж буй 100 кв-аас бага хүчин чадалтай УХЗ-ыг ч цахилгаан, хий, сэргээгдэх эрчим хүчээр халаах горимд шилжих төлөвлөгөөтэй байгаа

### 3. УБ хотын нүүрсэн галлагаатай зуухнуудыг шинэчлэх зорилт



#### УБ хотын А/1377 захирамж (2019 оны 12 сар)

- Хотын 6-100 кВ-ын бүх УХЗ-нд 2020 оны 5-р сараас түүхий нүүрс хэрэглэхийг хориглох
- Ашиглалтын тусгай лицензгүй компанийн 100 кВ-аас дээш УХЗ-ыг цахилгаан болон хийн халаалтанд шилжүүлэх
- Шилжүүлэх боломжгүй УХЗ-ны эзэмшигч холбогдох байгууллагатай гэрээ байгуулсны дүнд түүхий нүүрс ашиглах эрхтэй.
- Ашиглалтын тусгай лицензтэй эзэмшигч 100 кВ-оос дээш хүчин чадалтай УХЗ-ыг ойрын хугацаанд цахилгаан, хий, сэргээгдэх эрчим хүчний халаалтаар солих бодлого баримтлана.

### 3. УБ хотын нүүрсэн галлагаатай зуухнуудыг шинэчлэх зорилт

#### Шадар сайдын 123 тоот тушаал (2020 оны 10 сар)

- ДЦС болон дулааны станцуудаас бусад тусгай лиценз эзэмшигч байгууллагуудын бүх УХЗ-нд 2022 оны 5 сараас түүхий нүүрс болон сайжруулсан түлш хэрэглэхийг хориглоно.
- УХЗ-ыг шинэчлэх, төвлөрсөн дулаанд холбох, цахилгаан болон хийн технологид шилжүүлэх ажлыг 2022 оны 9 сарын 1 хүртэлх хугацаанд авч хэрэгжүүлэхийг ЭХЯ болон УБ хотын захиргаанд даалгах
- Дээрх ажлыг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан хотын хэмжээнд байгаа бүх УХЗ-ны талаарх мэдээллийг цуглуулах ажлыг УБ хотод даалгах Мэдээллийг МХГ болон ЦЕГ-т мэдээлэх.

#### УБ хотоос гаргасан УХЗ-ны судалгаа (2019 он)

- 16~100кВ: 1740 (сайжруулсан түлш хэрэглэх)
- 101кВ дээш : 409 (түүхий нүүрс хэрэглэх)

### 3. УБ хотын нүүрсэн галлагаатай зуухнуудыг шинэчлэх зорилт

#### Нүүрснээс бусад дулааны эх үүсвэр ашиглаж буй УХЗ



Цахилгаан  
халаагч



LPG хийн галлагаатай  
ус халаагч

## 4. Хийн галлагаатай УХЗ нэвтрүүлэх

### <Бодлогыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ >

- “123-р тушаалын” дагуу 2022 оноос 65-р сургуульд суурилуулсан шинэ загварын УХЗ-ыг ашиглах боломжгүй болно.
- УХЗ-ны ашиглалт хариуцсан “Хоёулаа хүү” компани LPG хийн галлагаатай зуух нэвтрүүлэх шийдвэр гаргасан.

### <Нэвтрүүлэх процесс болон ажил үүргийн хувиарлалт >

- Ашиглалт хариуцсан компани хий нийлүүлэх компанитай LPG нийлүүлэх гэрээ байгуулна
- Ашиглалт хариуцсан компани болон УХЗ үйлдвэрлэгч “Дорнын илч” компани Японы хийн зуух худалдан авах гэрээ байгуулна
- Японы зуух үйлдвэрлэгч “Олимпиа Коогёо” компани хийн зуух үйлдвэрлэнэ
- Хийн зуухыг Японоос Монгол руу тээвэрлэхэд ОЕСС байгууллага дэмжлэг үзүүлнэ
- Японы зуух үйлдвэрлэгч компанийн заавраар УХЗ-ыг 65-р сургуульд УХЗ үйлдвэрлэгч компани угсарч суурилуулна
- Ашиглалтын болон үйлдвэрлэгч компани зуухны туршилтыг гүйцэтгэнэ

## 4. Хийн галлагаатай УХЗ нэвтрүүлэх

### <Хэрэгжүүлэх хугацаа>

- Зуух худалдан авах гэрээ: 2020.12 сар
- Зуух үйлдвэрлэх: 2021.1~2 сар
- Тээвэрлэлт, угсралт : 2021.3 сар
- Зуухны туршилт : 2021.4 сар
- Туршилтын дүнг нэгтгэх : 2021.6 сар



LPG хийн галлагаатай зуух (Олимпиа Коогёо)

## 5. Цаашдын зорилт



### <Хийн зуухны чанарыг баталгаажуулах >

- 65-р сургууль дээр зуухны ажлын байран дах туршилтыг явуулж, үр дүнг нэгтгэх
- Ажиллуулах үед ямар нэгэн асуудал үүссэн эсэх

### <Хийн зуухыг цаашид дэлгэрүүлэн түгээх >

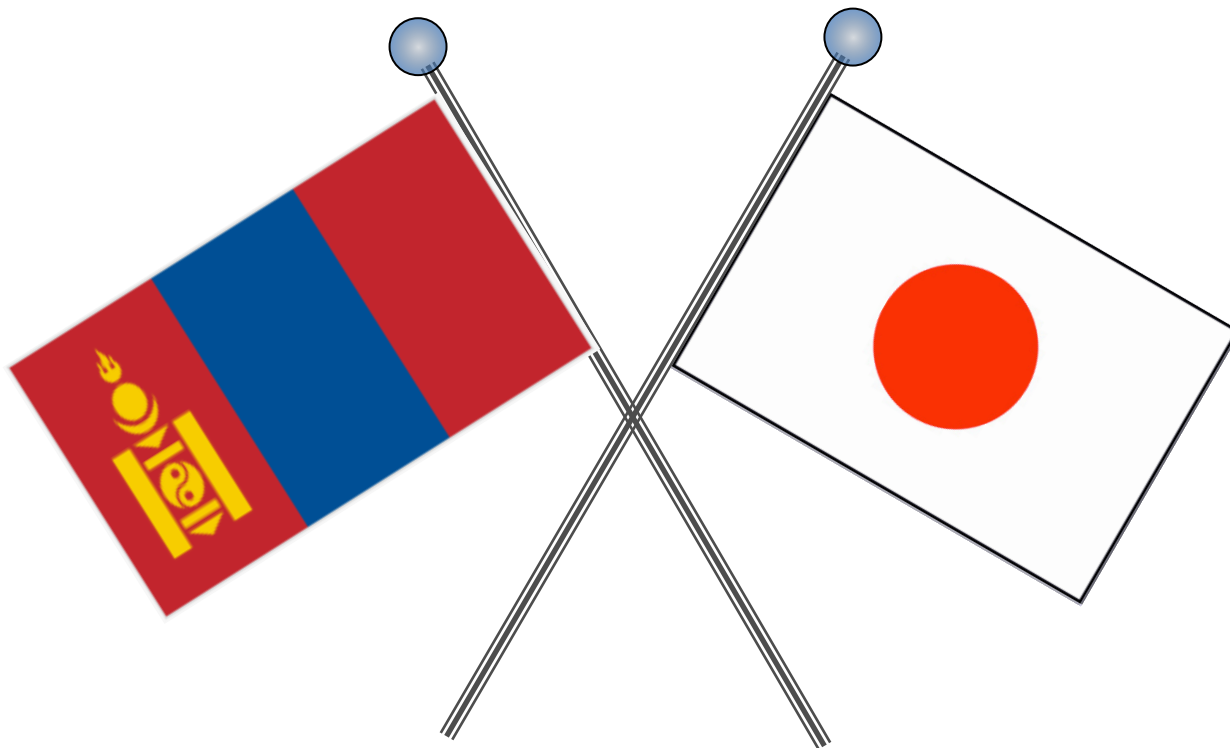
- Японд үйлдвэрлэсэн хийн зуухыг борлуулах арга талаар зөвлөлдөх
- ХКОМ-ын тусламж зэргийг ашигласан борлуулалтын арга зам

### <Хийн зуухыг Монголд үйлдвэрлэх >

- УХЗ-ны үйлдвэрлэгч компанитай Монголд үйлдвэрлэх боломжийн талаар зөвлөлдөх

### <Нүүрсэн галлагаатай УХЗ-ыг хөдөө орон нутагт дэлгэрүүлэх боломж >

- Эрэлт хэрэгцээг судлах (орон нутгийн 33-тай зөвлөлдөх)



Анхаарал тавьсанд баярлалаа.